

بشین، راحت باش!

قرار است طراحان صنعتی وقتی وسیله‌ای را طراحی می‌کنند، تنها به زیبایی آن توجه نکنند و کاربردش را هم در نظر بگیرند...

قرار است طراحان صنعتی وقتی وسیله‌ای را طراحی می‌کنند، تنها به زیبایی آن توجه نکنند و کاربردش را هم در نظر بگیرند. اما خیلی وقت‌ها این هنرمندان این قرار داد را رعایت نمی‌کنند و آگاهانه به زیبایی طرحشان اهمیت بیشتری می‌دهند؛ گاهی هم اصلاً به کاربرد آن توجه نمی‌کنند و نتیجه کارشان وسیله‌ای زیبا می‌شود که استفاده از آن سخت است یا عملاً ممکن نیست. در حقیقت خیلی وقت‌ها این وسیله‌ها به مجسمه‌هایی تبدیل می‌شوند که شبیه وسیله‌های زندگی روزمره ما هستند، ولی تنها کاربردی که برای ما دارند این است که می‌توانند محیط زندگی‌مان را زیباتر کنند. اما گاهی هم این طراحان صنعتی درست برعکس عمل می‌کنند، یعنی با فکر و خلاقیت و ابتکارشان، از شیئی که فقط می‌تواند جنبه تزئینی داشته باشد، وسیله کاربردی زیبایی می‌سازند. چه کسی می‌تواند با خیال راحت روی این صندلی درخت‌مانند، با این ترکیب زیبایی‌ش، بنشیند و هیچ صدمه‌ای نبیند؟!

این صندلی «تپلی‌میلی» بامزه، شبیه اسباب‌بازی یا سفینه‌های فضایی است. طراح آن خیلی خوب فرم‌ها و حجم‌ها را کنار هم قرار داده و یک مجموعه هماهنگ به وجود آورده است. اما به نظر می‌رسد اگر کسی روی آن، یا بهتر بگوییم، توی آن بنشیند، احساس راحتی نکند، چون نشیمنگاه آن پایین‌تر از لبه‌اش قرار دارد و این لبه به زیر زانوها گیر می‌کند. مخصوصاً اگر یک آدم قد کوتاه توی آن بنشیند، حتماً در آن فرو می‌رود!

شاید یک آدم خسته که هیچ جایی برای نشستن پیدا نکرده، حاضر باشد موقتاً روی توده‌ای از طناب پلاستیکی بنشیند، اما این که بخواهد آن را به عنوان صندلی در خانه‌اش بگذارد... نه!

طراح این صندلی این موضوع را می‌دانسته و برای همین فکر جالبی کرده: او برای یک نشیمنگاه راحت صندلی، قالبی درست کرده، آن را حرارت داده و وقتی به اندازه کافی داغ شده، روی توده‌ای طناب پلاستیکی فشار داده. آن وقت بخشی از توده طناب ذوب شده و شکل قالب را به خودش گرفته است. در حقیقت این صندلی راحت از هیچ چیزی ساخته نشده به جز همان توده طناب پلاستیکی که بخشی از آن آب شده و به شکل صندلی درآمده.

وقتی می‌شنویم نام صندلی‌ای «تانک» است، شیء غول‌پیکر وحشتناک و حتی خطرناکی را مجسم می‌کنیم. اما انتخاب این نام برای این صندلی هم دور از ذهن نیست: سه غلتک و چوب‌هایی که به‌طور موازی به هم وصل شده‌اند و می‌توانند روی غلتک‌ها بغلتند و صندلی را به حرکت در بیاورند، همان ترکیبی است که برای حرکت تانک به کار می‌رود. طراح این صندلی بیشتر از این که به راحتی کسی فکر کند که قرار است روی آن بنشیند، به راحتی کسی فکر کرده که باید آن را جا به جا کند.

وقتی به مهم‌ترین مسائل فکر می‌کنیم، دوست داریم در جایی راحت بنشینیم. اما به نظر نمی‌رسد کسی بتواند روی این صندلی احساس راحتی کند! با وجود این، نامش را «تفکر» گذاشته‌اند! طراح آن می‌دانسته با انتخاب این نام چه می‌کند: همه با دیدن ظاهر این صندلی فرار می‌کنند، اما با شنیدن این نام وسوسه می‌شوند و یک بار هم که شده آن را امتحان می‌کنند و با همین یک بار، نظرشان عوض می‌شود. طراح این صندلی قوس‌های آن را کاملاً بر اساس فرم بدن انسان طراحی کرده و کسی که روی آن می‌نشیند احساس راحتی می‌کند!

طراح این صندلی زاویه اتصال قطعه‌های آن را به‌دقت محاسبه کرده تا کسی که روی آن می‌نشیند احساس راحتی کند؛ با این حال، اگر این صندلی یک‌تکه ساخته می‌شد، راحت‌تر، اما معمولی‌تر و شاید هم زشت‌تر می‌شد.

طراح این صندلی نام مناسبی برای آن انتخاب کرده: «منظومه شمسی»؛ هم بخش‌های کروی آن ما را به یاد سیاره‌های این منظومه می‌اندازد، هم عجیب و غریب بودنش؛ انگار که این صندلی از فضا آمده! یک ویژگی مشترک دیگر این صندلی با منظومه شمسی هم این است که ما نمی‌توانیم روی هیچ‌کدام آنها بنشینیم و فقط می‌توانیم از زیبایی‌هایشان لذت ببریم!

این بالشتک‌های مستطیلی نرم اگر جدا از هم باشند، هر جوری که آنها را بچینیم برایمان صندلی نمی‌شوند، اما حالا که به هم وصل و تبدیل به یک نوار بلند شده‌اند، می‌توانیم این نوار را هر جوری که می‌خواهیم لوله کنیم، درون آن لم بدهیم و استراحت کنیم.

در داخل، هر کدام از این بالشتک‌ها قطعه‌ای، حتماً به هم وصل شده‌اند، اما محکم نگه می‌دارند. هم‌شهری آنلاین- آتوسا رقمی